

УПРАВНО ПРОЦЕСНО ПРАВО

проф. др Милан Бјелић

13-14. радна недеља/седмица

БАПУСС

▶ **НАПОМЕНА**

- ▶ Поштоване колегинице и колеге,
- ▶ Приложена презентација обухвата материјал предвиђен за **13-14. радну недељу/седмицу.**
- ▶ Овај материјал је само оријентациони подсетник као помоћ за изучавање материје из предмета **Управно процесно право** уз коришћење уџбеничке (Управно право и поступак, М. Бјелић, 2018.) и др. литературе која вам је препоручена на уводном предавању.

проф. др Милан Бјелић

■ ПРЕКРШАЈНО ПРАВО И ПОСТУПАК

- Закон о прекршајима ("Сл. гласник РС" бр. 65/2013, 13/2016, 98/2016-одлука УС, 91/2019)
- **ПРЕКРШАЈ** противправна скривљено извршена радња - прописом надлежног органа одређена као прекршај
- **НУЖНА ОДБРАНА** није прекршај (учинилац од себе или др. лица одбије ИСТОВРЕМЕНИ ПРОТИВПРАВНИ НАПАД)
- **КРАЈЊА НУЖДА** (учинилац отклони од себе или др. лица ИСТОВРЕМЕНУ НЕСКРИВЉЕНУ ОПАСНОСТ која се на др. начин није могла отклонити, и ако

▶ ОСНОВНА НАЧЕЛА П.П.

- ▶ Начело **законитости**
- ▶ **Оптужно** начело - (на основу захтева овлашћеног органа или оштећеног)
- ▶ Претпоставка **невиности**
- ▶ Утврђивање **истине**
- ▶ Помоћ **неукој странци**
- ▶ **Економичност**
- ▶ **Слободна оцена доказа**
- ▶ **Испитивање окривљеног**

- ▶ **Право одбране окривљеног**
- ▶ **Употреба језика** у прекршајном поступку
- ▶ **Двостепеност** прекршајног поступка - жалба (2 ст. је правоснажно)
- ▶ **Накнада штете** неоправдано задржаном или кажњеном лицу - (право на накнаду штете која му је тиме причињена, као и друга права утврђена законом)

▶ ПРЕКРШАЈНА ОДГОВОРНОСТ (МИН. 14 ГОД. ФИЗ. Л.)

- ▶ прекршај учињен под утицајем алкохола или др. омамљујућих средстава НЕ ИСКЉУЧУЈЕ одговорност учиниоца
- ▶ УМИШЉАЈ (dolus) -
- ▶ БИО СВЕСТАН СВОГ ДЕЛА И ХТЕО ЊЕГОВО ИЗВРШЕЊЕ (директан умишљај)
- ▶ био **СВЕСТАН** да услед његовог чињења или нечињења МОЖЕ НАСТУПИТИ ЗАБРАЊЕНА ПОСЛЕДИЦА, али је ПРИСТАО на њено наступање (евентуални)

- ▶ **НЕХАТ УЧИНИОЦА** (culpa) - ако прописом није одређено да ће се казнити само за умишљај
- ▶ **СВЕСНИ НЕХАТ** - био **свестан** да ће радња изазвати забрањене последице, али **олако држао да неће наступити**
- ▶ **НЕСВЕСНИ НЕХАТ** - **није био свестан** могућег наступања штетне последице, али је **могао и био дужан да зна**

- ▶ **СТВАРНА ЗАБЛУДА** - о обележјима прекршаја (неоткл. може искљ. прек. одг.) у погледу неке стварне околности која би, да је заиста постојала, чинила поступак учиниоца дозвољеним
- ▶ **ПРАВНА ЗАБЛУДА** - сматра да је дело допуштено (ев. блажа казна) није био дужан и није могао да зна да је такав поступак забрањен

САНКЦИЈЕ ЗА ПРЕКРШАЈЕ

- Врсте санкција:
- новчана казна (плаћ. од 15 до 90 дана)
- казна затвора
- опомена
- Васпитне мере
- Заштитне мере
- рад у јавном интересу (до 360 часова)
- казнени поени са поништењем возачке дозволе

- За прекршај се може алтернативно прописати новчана казна или казна затвора
- -за прекршај учињен из материјалне

▶ **ОКОЛНОСТИ** које утичу на одређивање казне за прекршаје

▶ тежина и последице прекршаја, околности под којима је прекршај учињен, степен одговорности учиниоца, личне прилике учиниоца и држање учиниоца после учињеног прекршаја

ПРОПИСИВАЊЕ КАЗНЕ

- ▶ Казна затвора (само законом)
- ▶ Новчана казна и рад у јавном интересу (законом, уредбом и одлуком С ЈЛС)
- ▶ Казна затвора - 1 до 30 дана (изузетно прекршај са тешким последицима до 60 дана)
- ▶ новчана казна замењује се казном затвора (започетих 1.000 динара - 1 дан затвора)

- ▶ **Рад у јавном интересу**- неплаћени рад у корист друштва (без принуде, не вређа људско достојанство и не остварује профит)
- ▶ од **20 до 360 часова**
- ▶ суд ће имати у виду врсту извршеног прекршаја, узраст, физичку и радну способност, психичка својства, образовање, склоности и др. посебне околности које се односе на личност учиниоца
- ▶ **не обави део или све часове** -суд ће ову казну заменити казном затвора (8 часова - 1 дан затвора)

ОПОМЕНА

- ▶ може се изрећи опомена (уместо прописане казне) ако постоје **околности које у знатној мери умањују одговорност учиниоца** (може се очекивати да ће се убудуће клонити вршења прекршаја и без изрицања казне)
- ▶ Може и ако се прекршај састоји у неиспуњавању прописане обавезе или је прекршајем нанесена штета, а учинилац је пре доношења решења о прекршају испунио прописану обавезу, односно отклонио или надокнадио нанету штету

ЗАШТИТНЕ МЕРЕ

- - изречена **казна или опомена** (може се изрећи и када казна за прекршај није изречена, ако је таква могућност прописана):
- одузимање предмета,
- забрана вршења одређених делатности (6 мес. до 3 год.),
- забрана правном лицу да врши одређене делатности (6 мес. до 3 год.),
- забрана одговорном лицу да врши одређене послове (3 м. до 1 год.),
- забрана управљања возилом на моторни погон (30 дана до 1 год.) ,

- обавезно лечење алкохоличара и наркомана (предлог здр. орг.)
- **обавезно психијатријско лечење (до 1 год.)**
- забрана приступа оштећеном, објектима или месту извршења прекршаја (до 1 год.),
- јавно објављивање пресуде (макс. 30 дана од правоснаж. пресуде),
- удаљење странаца са територије Републике Србије (6 мес. до 5 год.)
- забрана присуствовања одређеним спортским приредбама **(1-8 год.)- затвор 30-60 дана**
- **одузимање животиња и забрана држања (од 1 до 3 год.)**

ВАСПИТНЕ МЕРЕ

- ▶ Посебна врста санкција за малолетнике
- ▶ А) Укор - када се процени да је довољан;
- ▶ Б) Упућивање у дисциплински центар за малолетнике-у дане празника до 4 дана одређени број сати дневно или на одређени број сати дневно до 15 дана или стално до 10 дана
- ▶ В) Појачани надзор - трајнија мера, врше је родитељи или старалац - може трајати до **1 године** (могућа обустава после 6 месеци)

Кажњавање малолетника

- ▶ старији малолетник (од 16 до 18 год.)
- ▶ довољно душевно развијен да схвати значај своје радње и управља својим поступцима
- ▶ **Теже последице прекршаја и већи степен одговорности** (васпитне мере не би биле оправдане)
- ▶ Затвор до **15 дана**

- ▶ **ЗАХТЕВ ЗА ПОКРЕТАЊЕ ПРЕКРШАЈНОГ ПОСТУПКА (ЗПП)**
- ▶ назив под. захтева и његову адресу, односно лично име лица које подноси захтев;
- ▶ назив првост. органа за прекршаје коме се подноси захтев;
- ▶ основне податке о окривљеном: лично име, лично име родитеља, место и датум рођења, занимање, место и адресу становања и држављанство, односно назив и седиште окривљеног прав. лица и податке за одговорно лице ;

- ▶ чињенични опис радње (прав. обележје прекршаја, време и место извршења прекршаја и друге околности)
- ▶ пропис о прекршају који треба применити;
- ▶ предлог о доказима које треба извести (имена и адреса сведока, списка које треба прочитати и предмета који служе као доказ);
- ▶ потпис и печат подносиоца захтева

- ▶ - акпо захтев за ППП подноси физичко лице (не мора садржати пропис о прекршају који треба применити)
- ▶ - **Оштећени** - физ. лице може поднети захтев за ППП и усмено на записник
- ▶ - број примерака колико има окривљених и један примерак за 1ст. орган за прекршаје

■ **СТВАРНА И МЕСНА НАДЛЕЖНОСТ**

- Првостепени орган - **судија за прекршаје**
- Другостепени орган - **веће за прекршаје (3 судија)**
- **Окривљени** - лице против кога се води прекршајни поступак
- **Оштећени** - лице чије је неко лично или имовинско право повређено или угрожено прекршајем

- **Оштећени** - сам или преко свог зак. заступника или пуномоћника:
- подноси захтев за ППП;
- подноси доказе, ставља предлоге и истиче имов.-правни захтев за накнаду штете или повраћај ствари;
- изјављује жалбу на решење које је донето поводом његовог захтева за ППП

МЕРЕ ЗА ОБЕЗБЕЂИВАЊЕ ПРИСУСТВА ОКРИВЉЕНОГ

- ▶ Довођење окривљеног и др. учиниоца прекршаја
- ▶ Задржавање окривљеног и лица под дејством алкохола (24 часа и додатних 12 часова):
- ▶ Када се не може утврдити **идентитет или пребивалиште**, а постоји основана сумња да ће **побећи**
- ▶ Одласком у иностранство може да избегне одговорност за прекршај за који је прописана казна затвора;
- ▶ затечен у вршењу прекршаја за који се може изрећи казна затвора

ЈЕМСТВО

- ▶ Окривљени нема стално пребивалиште у Србији или привремено борави у иностранству и у др. случајевима када постоји опасност од бекства
- ▶ не може се одредити пре него што окривљени буде испитан, нити без његовог пристанка
- ▶ **НОВЧАНИ ИЗНОС** - одређује судија ценећи тежину дела које се ставља на терет, породичне околности, имовинско стање окривљеног и др.

СПОРАЗУМ О ПРИЗНАЊУ ПРЕКРШАЈА (чл.233 - 238.)

- ▶ за један или за више прекршаја у стицају, овлашћени подносилац захтева може предложити окривљеном и његовом браниоцу закључење **споразума о признању прекршаја**
- ▶ односно окривљени и његов бранилац могу овлашћеном подносиоцу захтева предложити закључење таквог споразума

СПОРАЗУМ О ПРИЗНАЊУ ПРЕКРШАЈА (СПП)

- преговори о условима признања одговорности за прекршај/прекршаје који се окривљеном стављају на терет:
  - 1. о **врсти и висини казне**, односно о другим прекр. санкцијама које ће окривљеном бити изречене;
  - 2. о **одустајању** овлашћеног подносиоца захтева од **прекр. гоњења за прекршаје који нису обухваћени СПП**;

▶ 3. о **трошковима** прекршајног поступка и о имовинскоправном захтеву;

▶ 4. о **одрицању странака и браниоца од права на жалбу** против одлуке суда донесене на основу СПП, када је суд у потпуности прихватио споразум

▶ О СПП **одлучује суд**, који споразум **решењем може** **одбацити, усвојити или одбити**

► Суд **УСВАЈА** споразум:

- 1) окривљени **свесно и добровољно признао** прекршај/е који су предмет захтева и није у заблуди;
- 2) споразум **у складу са одредбама закона**;
- 3) окривљени **потпуно свестан** свих последица споразума (**одриче се права на суђење и улагање жалбе против пресуде суда** донете на основу решења о усвајању споразума);
- 4) да СПП **нису повређена права оштећеног** или да он није противан разлозима правичности

- ▶ Суд **ОДБИЈА** споразум- није испуњен неки **од напред наведених услова** или **прекршајна санкција** утврђена у споразуму о признању очигледно **не одговара тежини прекршаја** који је окривљени признао
- ▶ Суд **ОДБАЦУЈЕ** споразум- донет **након првостепене одлуке**

▶ **ПРЕСУДА О ПРЕКРШАЈУ** - одговоран или ослобођ.

- ▶ Саставни делови -увод, изрека, образложење и упутство о праву на правни лек, број, датум, потпис судије и службени печат
- ▶ 1) прекршај (чињеница и околности -обележја);
- ▶ 2) прописе који су примењени;
- ▶ 3) одлуку о изреченим санкцијама;
- ▶ 4) одлуку о одузимању имовинске користи;
- ▶ 5) одлуку о урачунавању задржавања у изречену казну;
- ▶ 6) одлуку о имовинскоправном захтеву;
- ▶ 7) одлуку о трошковима П П

- ▶ окривљени и подносилац захтева (могуће одрицање права на жалбу)-
прекршајном апел. суду
- ▶ изјавио само окривљени не може бити неповољније по њега
- ▶ Рок **8 дана** од дана саопштења или достављања одлуке
- ▶ **Жалбени разлози**: - битне повреде одредаба ПП; повреде прописа о прекршају; погрешно или непотпуно утврђено чињенично стање

▶ - одлука о прекршајним санкцијама, због одлуке о одузимању имовинске користи; због одлуке о трошковима; одлуке о имовинско правном захтеву;

▶ Другостепени прекршајни суд може:

▶ 1) жалбу **одбацити**;

▶ 2) жалбу **одбити** као неосновану и потврдити првостепену одлуку;

▶ 3) жалбу **усвојити**, а првостепену одлуку **преиначити или укинути**

ВАНРЕДНИ ПРАВНИ ЛЕКОВИ

- ▶ Понављање ПП (правосн. одлука)-суд који је донео 1ст. одлуку
- ▶ субј. 60 дана, објект. 2 год. од правосн.
- ▶ Кажњени, бранилац или подн. захтева
  - 1) одлука заснована на лажној исправи или на лажном исказу сведока или вештака;
  - 2) одлука донета услед крив. дела судије или другог сл. лица које је учествовало у поступку;

3) лице које је кажњено за прекршај за исту радњу већ једном кажњено за прекршај, прив. преступ или крив. дело;

4) изнесу нове чињенице или поднесу нови докази који би довели до другачије одлуке да су били познати у ранијем поступку;

- 5) окривљени стекне могућност да употреби одлуку **Европског суда за људска права** којом је утврђена повреда људског права - од утицаја на доношење повољније одлуке по окривљеног;
- 6) **Уставни суд**, у поступку по уставној жалби, утврдио повреду или ускраћивање људског или мањинског права и слободе зајемчене уставом у прекршајном поступку - од утицаја на доношење повољније одлуке по окривљеног

▶ **ЗАХТЕВ ЗА ЗАШТИТУ ЗАКОНИТОСТИ (333)**

- ▶ Против **правноснажне пресуде** може се поднети 333 ако је:
  - ▶ 1) повређен закон или други пропис о прекршају;
  - ▶ 2) примењен закон за који је одлуком Уставног суда утврђено да није у сагласности са уставом, општеприхваћеним правилима међ. права и потврђеним међ. уговорима

333 подиже **РЈТ** у року од три месеца од дана достављања пресуде

Одлучује **ВКС** - **УСВАЈА** или **ОДБИЈА** 333

▶ РЕГИСТАР САНКЦИЈА - МИН. ПРАВОСУЂА

- ▶ 1) име и презиме и јединствени матични број кажњеног физичког лица, предузетника односно одговорног лица у правном лицу, односно број путне исправе страног физичког лица који није у прописаном року у целости платио новчану казну или друге досуђене новчане износе или није надокнадио досуђене трошкове поступка;
- ▶ 2) за кажњено правно лице назив и седиште, ПИБ и матични број, за предузетника назив и седиште радње;
- ▶ 3) правноснажна, односно коначна одлука којом је изречена новчана обавеза;

- ▶ 4) прекршајни суд који је донео одлуку односно орган који је издао прекршајни налог;
- ▶ 5) дуговани износ и основ дуговања;
- ▶ 6) датум доспећа обавезе плаћања;
- ▶ 7) прекршајни суд који је извршио упис;
- ▶ 8) датум уписа.
- ▶ **Брисање - 4 год, опомена - 1 год; посебно рег. новч.казни**
- ▶ **Малолетном лицу** - казна малолетничког затвора у року од **2 године** од када је та казна извршена, застарела или опроштена, ако не изврши нови прекршај